

ст.н.с. II ст. д-р Валентина Ганева-Райчева
Институт за фолклор – БАН

Области на изследователски интерес (ключови думи):

- всекидневно разказване;
- локални култури;
- етнически и конфесионални общности в България (католици, мюсюлмани);
- българската диаспора;
- миграции;
- съвременни културни практики и културни политики;
- културата като среда на живеене и ресурс за местно развитие;
- културна памет;
- културна идентичност;
- интеркултурен диалог;
- културно наследство

Образование, квалификации, професионално развитие:

1975-1980: висше образование, специалност Българска филология - Софийски университет "Св. Климент Охридски"

1980-1982: учителка по български език и литература в средни училища в гр. Трявна и гр. София

1982-1992: проучвател в Института за фолклор при БАН

1992: научен сътрудник II ст. в Института за фолклор

1996-1999: докторант на самостоятелна подготовка. Разработен докторантски труд на тема "Разказване и идентичност", публична защита на 19.XI.1999 г.

2000: образователна и научна степен "доктор"

2000: научен сътрудник I ст. в Института за фолклор

От 1995: преподавател във висши училища

2003: научен секретар на Института за фолклор

2004: старши научен сътрудник II степен

Преподавателска дейност във висши училища:

Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" (1995 – 2006 г.):

* Семинарни занятия в курсовете „Български фолклор“ и „Увод във фолклорната култура“ в бакалавърска програма по етнология от учебната 1995/1996 г.

* Лекционен курс „Теренна етнология“ в бакалавърска програма по етнология от учебната 1997/1998 г.

* Лекционен курс „Етнически общности и етнически процеси“ в бакалавърска програма по етнология от учебната 2000/2001 г.

* Лекционен курс „Български фолклор“ в бакалавърска програма за специалности от Филологическия факултет, задочно обучение, от учебната 2000/2001 г.

* Лекционен курс „Увод във фолклорната култура“ в бакалавърска програма по етнология от учебната 2001/2002 г.

* Лекционен курс „История на етнологията“ в бакалавърска програма по етнология от учебната 2001/2002 г.

* Лекционен курс „Увод в етнологията“ в бакалавърска програма по етнология от учебната 2001/2002 г. пред етнологи и социологи.

* Лекционен курс „Историческо наследство и колективна памет (исторически и етнологически контекст)“ в магистърска програма *Приложна етнология* от учебната 2001/2002 г.

* Лекционен курс „Конструиране на наследство: писмени и устни ресурси (литература и фолклор)“ в магистърска програма *Приложна етнология* от учебната 2001/2002 г.

* Ръководство на научни конференции с участие на студенти, на летни практики по етнология и фолклористика, на дипломни и курсови работи

Нов български университет:

* Лектор на курсове „Всекидневие и култура” и „Проблеми на устната култура” в програма „Български фолклорни изкуства” към департамент „Музикално-сценични изкуства” (1997 - 2000 г.)

* Лекционен курс „Разказване и репрезентация” в магистърска програма *Социална и културна антропология* към департамент „Антропология” (2000 - 2003 г.)

* Лекционен курс „Теренното изследване в антропологията: изучаване на случаи” в бакалавърската програма по антропология (2004 - 2006 г.)

* Лекционен курс „Етнични и конфесионални общности в България” в бакалавърската програма по антропология (2005 - 2007 г.)

* Лекционен курс „Антропологията в аудиовизуална перспектива” в бакалавърска програма по културна антропология, департамент „Антропология”, от учебната 2006/2007 г. (съвместно с И. Бокова)

* Лекционен курс „Жизнен цикъл и култура” в бакалавърска програма по културна антропология, департамент „Антропология”, от 2006/2007 г. (съвместно с И. Бокова)

* Лекционен курс „Фолклорът на българите” в бакалавърска програма „Културен туризъм”, департамент „Антропология” и департамент „Икономика”, от учебната 2007/2008 г. (съвместно с Пл. Бочков)

* Лекционен курс „Етнографското описание” в бакалавърска програма по културна антропология, от учебната 2007/2008 (съвместно с И. Бокова)

Софийски университет „Св. Климент Охридски”

* Лекционен курс „Етнос, религия, нация. Мултикултурализъм в процеса на глобализация” в магистърска програма „Културна антропология (Югоизточна Европа)” към Философския факултет, катедра „Теория и история на културата” от учебната 2004/2005 г.

* Лекционен курс „Теренното изследване в антропологията” в българо-италианска магистърска програма „Антропологични изследвания на Средиземноморието и Балканите: Италия – България” към Факултета по класически и нови филологии, Катедра „Романистика” от учебната 2006/2007 г.

* Лекционен курс „Етнос, религия, нация. Мултикултурализъм в процеса на глобализация” в магистърска програма „Мениджмънт и социализация на културното наследство” към Философския факултет, катедра „Теория и история на културата” (2006 - 2007 г.)

Докторантско училище при Центъра за обучение към Българската академия на науките

* Лекционен курс „Етничност и национализми в съвременния свят”, от учебната 2007/2008 г.

* Лекционен курс „Теренното изследване в антропологията: изучаване на случаи”, от учебната 2007/2008 г.

Научен ръководител на 1 докторант в Института за фолклор при БАН.

Участие в колективни изследователски проекти:

1981-1994 Работа в изследователски задачи, свързани с проучване на регионалната специфика на фолклора в Сакар, Ивайловградско, Кърджалийско, Трънско. Интереси в областта на обредността, междуселищните и междугруповите взаимоотношения, културната идентичност

1994-2003 Международен проект съвместно с Етнографския институт към Унгарската академия на науките на тема „Теоретични и методологични проблеми на фолклористиката. Българо-унгарски сравнителни изследвания в областта на фолклористиката”. От страна на българските участници – „Българската диаспора в Унгария”: проблеми на културната и социалната адаптация в чуждоетнична среда, културен билингвизъм, маркери и образи на идентификация

1994-1998 „Разказването - процес и структури (Фолклористични аспекти)”.

1994-1997 „Културна идентичност - фолклорни модели - регионална принадлежност”, финансиран от Националния фонд „Научни изследвания” към Министерството на образованието и науката

1997-2000 „Културна идентичност и колективна памет (българите католици)”, финансиран от Международния център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия

1998-2000 „Визуална антропология. Погледът през обектива и словесната интерпретация”

1999-2001 „Човекът и природата. Културни образи и културни технологии”

2000-2001 Българо-румънски проект „Да живеем заедно, като споделяме паметта” в партньорство с Фондация „Трета Европа”, Тимишоара, Румъния, финансиран от Европейска фондация за култура, Амстердам

2001-2003 Българо-френски проект „Наследство и диалог между културите”, финансиран от министерствата на външните работи и на културата на Република Франция с посредничеството на неправителствената организация „Обмен, наследство и техническа култура” – Университет Лион 2

2003-2004 „Градът в преход: местно развитие и форми на гражданско участие; културата като ресурс”, финансиран от Фондация „Отворено общество”

2003-2007 „Градът: наследство и диалог между култури”, финансиран от НФ „Научни изследвания” към МОН

2005-2007 „Културите от двете страни на Дунав в периода на преход. Традиции и иновации, съвместно с Института за етнография и фолклор „Константин Брайлоу” – Букурещ, Румъния

2004-2009 „Българо-унгарски сравнителни изследвания във фолклористиката и етнологията. Етнокултурни традиции и съвременност”, съвместно с Института по етнология към Унгарската академия на науките

2008 Българо-турски проект „Форми на културен диалог и съжителство”

2008-2010 „България и Румъния в Европейския съюз – култури и идентичности” , съвместно с Института за етнография и фолклор „Константин Брайлоу” – Букурещ, Румъния

2008-2010 „Речник на словесния фолклор на славяните, литовците и унгарците”, съвместен проект с Етнология институт при АН на Чешката република.

2009-2011 „Изселници и мигранти от двете страни на българо-турската граница: наследство, идентичност, интеркултурни взаимодействия” (ръководител на проекта), финансиран от Фонд „Научни изследвания”, с интердисциплинарен и международен екип

2009-2010 „Фолклористични изследвания в България и Словения – исторически и съвременен план”, съвместен проект на Института за фолклор и Института по словенска етнология, финансиран от Фонд „Научни изследвания”

2009-2011 „България и Латвия: проблеми на нематериалното културно наследство”, съвместен проект с Института за латвийска история към Университета на Латвия, Рига

Подбрани публикации:

Монографични изследвания

Еньовден. С., ИК “Септември”, 1990. 79 с.

Сакар. Етнографско, фолклорно и езиково изследване (колективна монография). С., АИ „Марин Дринов”, 2002. 479 с.

Разказване и идентичност. С., ИК “Яр”, 2004. 231 с.

Българите в Унгария – проблеми на културната идентичност. С., АИ “Проф. Марин Дринов”, 2004. 156 с.

Културно разнообразие в България (в съавт. с И. Бокова, А. Кръстева). Пловдив, ЛЕТЕРА, 2009. 220 с. (под печат).

Научни студии и статии

Българската общност в Унгария - проблеми на културната идентичност. - В: Фолклор, традиции, култура. Юбилеен сборник в чест на Ст. Стойкова. С., АИ "Марин Дринов", 2002, 241 - 250.

Разказни форми в съвременната всекидневна култура. - В: Фолклорната култура и човекът. Помагало по фолклористика и етнография. Пловдив, Пловдивско университетско издателство "Паисий Хилендарски", 2002, 46 - 67.

Чрез фолклорния биографичен разказ към образа на селищната култура. - Известия на Исторически музей Кюстендил. Т. 6. Кюстендил '93. Велико Търново, 2002, 161 – 166.

Билингвизъм и етничност (Примерът на българите в Унгария). - В: Българи и унгарци - 1000 години заедно. *Bolgárok és magyarok - 1000 éve együtt.* Будапеща, Българско републиканско самоуправление, Изследователски институт на българите в Унгария, 2002, 166 – 173.

Етнично и религиозно в бикултурна среда. – В: Етнически и религиозни взаимодействия. Годишни научни четения по хуманитаристика – Бургас' 2001. Бургас, 2002, 40 – 53.

Българското малцинство в Унгария (Опори на колективната памет). – In: *Tanulmányok a magyarországi bolgar, göög, lengyel, őrsnény, ruszin nemzetiség néprajzából.* Budapest, 4, 2002, 161 - 173 (на български и унгарски език).

Фолклорът и фолклорното в съвременната социокултурна ситуация. – В: Фолклорът и корените на съвременната култура. Годишни научни четения по хуманитаристика – Бургас 2002. Бургас, 2003, 47 - 57.

Проблемът за нацията. – В: Общности и култура. Помагало по етнология и фолклористика. Пловдив, Пловдивско университетско издателство "Паисий Хилендарски", 2003, 31 - 50.

Смесеният брак: интеркултурен диалог и особености в конструирането на културната памет. – В: Балкански идентичности. Ч. 4. С., 2003, 41 – 49.

Асеновград: споделено различие и диалогични отношения. – Български фолклор. Град и наследство, 2004, № 1 – 2, 5 - 21.

Българската диаспора в Унгария – аспекти на интеркултурния диалог. – В: Антропологични изследвания. Т. 5. (Съст. Цв. Лазова). С., НБУ, 2004, 143 – 170.

Асеновград: културата като ресурс. – В: Известия на Регионален исторически музей – Русе. Т. 8. Градът. По повод 100 години Русенски музей. Русе, 2004, 421 – 443.

Смесеният брак (Механизми на изграждане и поддържане на общностната памет). – В: Проблеми на българския фолклор. Т. 10. Фолклор – идентичност – съвременност. С., АИ "Проф. Марин Дринов", 2005, 346 - 354.

„Употреби“ на традицията в градска среда. – В: Традиционни символи и обичаи в съвременната празнична култура. Годишни научни четения по хуманитаристика – Бургас 2004. Бургас, 2005, 85 – 92.

Българите в Унгария – проблеми на културната идентичност: погледът отвън. – В: 90 години Дружество на българите в Унгария. Будапеща, 2005, 82 – 89.

Културни политики и фолклорно наследство. – В: Среца на културите. Проект „Културата – фундамент за устойчиво трансгранично сътрудничество в рамките на обединена Европа“. Харманли, 2005, 5 – 11.

Фолклорният факт (Наследството на Михаил Арнаудов). – В: Михаил Арнаудов – ученият и творецът. Сборник с научни изследвания. С., АИ „Проф. Марин Дринов“, 2006, 63 – 68.

Асеновград – свещената порта на Родопите (Един опит за създаване на културен продукт). – В: Хуманитаристични изследвания за Родопите в началото на XXI век. Сборник от научна

конференция, посветена на 70 години от създаването на Регионалния исторически музей „Стою Шишков” – Смолян. Смолян, 2007, 205 – 210.

Проф. Тодор Ив. Живков и етнологичките оптики. – В: Проф. Тодор Ив. Живков и съвременната българска фолклористика, етнология и антропология. С., Петекстон, 2007, 217 - 224.

Дунав: мост и граница между култури (Случаят на българските католици от Свищовско). – Български фолклор, 2008, № 1, 42 – 48.

The Danube: Bridge and Border between Cultures (The Case of Bulgarian Catholics in Svishtov region). – In: Anuarul Institutului de etnografie și folclor “Constantin Brăiloiu”. Serie nouă. Tomul 19. București, Editura Academiei Române, 2008, 55 – 61.

Културата като ресурс за местно развитие. – В: Полски Тръмбеш и Полскотръмбешкия край – минало, настояще и бъдеще. Изследвания и материали от националната научна конференция, проведена на 7.09.2007 г. в гр. П. Тръмбеш. Община П. Тръмбеш, РИМ – Велико Търново, Съюз на краеведите в България. Велико Търново, Издателство АБАГАР, 2008, 138 – 144.

Конструиране на идентичност и форми на межкултурен обмен в празничната сфера (По материали от Асеновград) / Bayram dünyasında kültürlerarası değiş-tokuş biçimleri ve kimlik inşası. – В: 130 години българо-турски дипломатически отношения (под печат).

Съставителство и редакторска дейност

Град и наследство. Български фолклор, 2004, № 1 - 2 (съвм. с И. Бокова).

България – Италия. Дебати, локални култури, традиции. С., АИ „Проф. Марин Дринов”, 2006. 266 с. (на бълг. и итал. ез.) (член на ред. колегия, съвм. с И. Бокова, М. Сантова, Н. Рашкова).

Членство в организации, експертни комисии, редакционни колегии

От 2007: член на Националния съвет по нематериално културно наследство, консултативен орган към Министъра на културата

1996: учредител на Центъра за етнологички и фолклористични изследвания (ЦЕФИ) – София

2000-2006: член на управителния съвет на ЦЕФИ

2001-2008: учредител и член на управителния съвет на Алианс Нова сцена - София

1983-1992: технически уредник на сп. „Български фолклор”

1993-2001: отговорен секретар на сп. „Български фолклор”, научноизследователски орган на Института за фолклор, издание за фолклористични, етнологички и антроположки изследвания

Контакти

Служебен адрес: 1113 София
ул. „Акад. Г. Бончев” бл. 6
Институт за фолклор при БАН
тел.: 979 30 11; 979 30 53
e-mail: valrai@abv.bg